

Sundbyberg 2025-06-09

Diarienummer: U2025/00630

Vår referens: Agneta Söder
agneta.soder@funktionsratt.se

Mottagare:
u.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia:
u.gv.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande SOU 2025:19

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 54 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar drygt 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla utifrån Funktionsrättskonvention.

Vår utgångspunkt är rätten till en inkluderande utbildning och en fungerande skolgång för alla barn och elever med funktionsnedsättningar och kroniska sjukdomar i enlighet med FN:s funktionsrättskonvention¹ med Allmän kommentar nr 4² och att principerna i Salamancafördraget³ säkerställs inom det svenska skolväsendet.

¹ <https://toolkit.funktionsrattskonventionen.se/alla-rattigheter/>

² <https://www.mfd.se/vart-uppdrag/publikationer/fns-konvention-ochallmanna-kommentar/sammanfattande-introduktion-av-allman-kommentar-nr-4-om-ratten-till-inkluderande-utbildning/>

³ <http://www.unesco.se/wp-content/uploads/2013/08/Salamanca-deklarationen1.pdf>

Vi erinrar också om rekommendationerna om rätten till en inkluderande utbildning för barn och elever med funktionsnedsättning, vilka Sverige fått från FN:s barnrättskommittén 2023 och från FN:s kommitté för funktionsrättskonventionen 2024.⁴

Funktionsrätt Sveriges övergripande synpunkter

En oroande utveckling mot segregering i skolan

Vi är djupt oroade över den sammantagna bilden av de förslag som presenteras i en rad SOU:er på skolområdet under 2024 och 2025. Förslagen pekar mot en alltmer segregerad skola där barn och elever som inte faller inom en allt snävare norm riskerar att exkluderas från ordinarie undervisning, och i förlängningen riskerar att exkluderas från arbetsmarknad och vuxenstudier med risk för ett livslångt utanförskap som följd. Förslagen är i flera fall repressiva och straffande, där barns rätt till utbildning, inflytande och delaktighet åsidosätts – en utveckling som står i direkt kontrast till både Barnkonventionen och Funktionsrättskonventionen samt principerna om en inkluderande utbildning för alla. De sammantagna åtgärderna som föreslås, vilka sägs ska främja trygghet och studiero, sker på bekostnad av barn och elever som inte passar in i normen.

Fokus på att problematisera barn och elever i stället för att skapa fungerande skol- och lärmiljöer

Många av förslagen förstärker den tydliga trenden inom skolan att lägga problemet på barnet, samtidigt som skolans ansvar att skapa inkluderande och välfungerande skol- och lärmiljöer ofta förbises. Vi är säkra på att om samhället och ytterst skolan i stället satsade på förebyggande och främjande insatser kring skolans miljöaspekter, skulle behovet av att lappa och laga kring olika stödformer avsevärt minska. En sådan ansats skulle snarare bidra till ökad trygghet och studiero. I dagsläget utgår man från den missriktade uppfattningen att inkluderingen har gått för långt – begränsad till att endast handla om den fysiska placeringen av eleven. Begreppet inkludering är mycket bredare än så och utgår ifrån skolans viktiga

⁴ FN:s barnrättskommitténs rekommendationer:

https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/barnets-rattigheter/crc_c_swe_co_6-7_51663_svensk-version-final.pdf

FN:s kommitté för funktionsrättskonventionen, rekommendationer

<https://www.mfd.se/material/publikationer/fns-konvention-och-allmannakommentar/sammanfattande-kommentarer-avseende-sveriges-kombinerade-andra-och-tredje-periodiska-rapport/>

kompensatoriska uppdrag. Det handlar om att skolan ska utformas för att möta alla barns behov utifrån sociala, kommunikativa, pedagogiska och fysiska aspekter – att se på barnet eller eleven ur ett helhetsperspektiv.

Förslag som urholkar rättssäkerheten

Vi ser särskilt allvarligt på vissa direktiv och förslag vilka riskerar att urholka barns och elevers rättssäkerhet. Exempel på detta är förslag om minskad dokumentation, där vi menar att det är vitalt att ha en tydlig och rättssäker dokumentationshantering av elevers stödbehov. En urholkning riskerar särskilt att drabba barn med komplexa behov då kunskap om exempelvis fungerande stödinsatser, och de som inte är, riskerar att gå förlorad. Det finns också flera förslag om minskat inflytande för både elever och vårdnadshavare. Med en minskad dialog riskerar snarare ännu färre elever med funktionsnedsättning nå skolans mål, eftersom vårdnadshavares kunskap om barnet är central och kan utgöra ett stöd för lärare och annan skolpersonal. Och om vi lyssnar till elever med funktionsnedsättning så säger de själva att det är just delaktighet och inflytande, att bli lyssnad på, som kan vara helt avgörande mellan en fungerande skolgång och en misslyckad.

Barnkonventionens varierande genomslag i politiken

Det är tydligt att regeringens arbete inom utbildningsområdet skiljer sig markant från dess arbete inom andra områden som rör barn och unga. Under denna mandatperiod har barn i samhällsvård varit en annan prioriterad fråga för regeringen, och flera utredningar har tillsatts. I till exempel utredningen om Barn i samhällsvård och i HVB-utredningen har vi sett exempel på att barn och unga, inkluderas aktivt i arbetet. Deras åsikter och synpunkter beaktas och de får möjlighet att påverka de förslag som rör dem. Detta arbetssätt säkerställer intentionerna i Barnkonventionen. Inom utbildningsområdet däremot verkar det faktum att Barnkonventionen är svensk lag inte ha fått något som helst genomslag. Utöver det har regeringen inte heller på utbildningsområdet utgått från det övergripande nationella funktionshinderpolitiska målet, som utgår från principen om universell utformning och att identifiera och åtgärda hinder i tillgängligheten utan går i helt motsatt riktning med fler särskiljande lösningar i skolan.

Diskriminering och bristande respekt för internationella åtaganden

Barn och elever med funktionsnedsättning utsätts för strukturell diskriminering i skolan. Bristen på tillgänglighet för barn och elever med funktionsnedsättning i skolan är enligt Diskrimineringsombudsmannen (DO) en av de vanligaste grunderna för anmälningar. Vissa av de föreslagna åtgärderna i aktuella skolutredning riskerar att ytterligare öka diskrimineringen och därmed förvärra situationen för denna grupp.

Dessutom strider många av de aktuella förslagen mot Sveriges internationella åtaganden enligt Barnkonventionen, Funktionsrättskonventionen och FN:s globala mål 4. Dessa åtaganden betonar vikten av en inkluderande och likvärdig utbildning av hög kvalitet för alla barn, inklusive barn med funktionsnedsättning. FN:s globala mål lyfter särskilt fram tillgänglighet för elever med funktionsnedsättning under principen "Leave no one behind."

Kort tid för utredningar och remisshantering

Slutligen kritiserar vi att flertalet utredningar får kort tid på sig, och att direktiven ofta är mycket specifika kring vad utredaren måste förhålla sig till. Detta ökar risken för undermåliga utredningar och ytligt analyserade förslag. Utredningsdirektiven tar heller inte sin utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna i enlighet med konventioner på olika områden som Sverige har ratificerat. Remisshanteringen sker därefter under korta tidsfrister, vilket skapar en demokratisk obalans då remissinstanser och andra aktörer inte hinner svara eller att svaret inte blir tillräckligt genomarbetat.

Samtidigt saknas uppenbarligen de nödvändiga resurser som krävs för att genomföra en del av förslagen. Ett flertal förslag kräver enligt vår bedömning fler behöriga lärare men Skolverkets prognoser visar en fortsatt lärarbrist, särskilt bland speciallärare, under de kommande tio åren – en avgörande aspekt som inte har adresserats.

Sammanfattning

Funktionsrätt Sverige tar främst ställning till några av utredningens huvudförslag. **Vi tillstyrker följande förslag:**

- 3.2 Förslag och bedömningar om en ny läroplanshelhet för de obligatoriska skolformerna

- 5.2 Förslag om principer och riktlinjer för nya kursplaner för de obligatoriska skolformerna
- 5.3 Förslag om ändringar i skollagen och skolförordningen när det gäller betygssättning
- 5.4 Förslag om en ny struktur för kursplanerna för de obligatoriska skolformerna

Vi avstyrker förslaget 4.2 Förslag för att minska kraven på individualisering och anpassning samt stärka lärarens roll i de delar som rör 1 kap 4 §, 1 kap 5 § och 3 kap 2 §. Övriga delar tillstyrker vi. Här framför vi också synpunkter och kritik om att skälen till att extra anpassningar inte fungerat beror på ökad individualisering utan på att man misslyckats med att följa skollagen, att lärare lämnas ensamma i stället för att samverka med elevhälsan, brist på resurser och annat. I praktiken ser vi inte någon större skillnad i en ny skrivning för lärares del. Däremot riskerar förslagen att försämra skolans kompensatoriska uppdrag och ett resultat blir att elever i behov av stöd hänvisas till exkluderande lösningar. Den här utredningen, och flera andra, utgår från att problematisera barn och elever i stället för att se till de många brister i dagens skola för vilka det skulle krävas mer djupgående förändringar.

Vi anser också att det behövs en digitaliseringsstrategi för skolan – som lätt går att uppdatera – snarare än detaljerade skrivningar i läro- och kursplaner om hur man ska arbeta i olika årskurser och stadier. Dessa skrivningar riskerar att vara inaktuella innan de här förslagen är i kraft.

Slutligen ställer vi oss även bakom remissvaret från kampanjen Psykisk hälsa på schemat.

Funktionsrätt Sveriges synpunkter på utredningens förslag

3 Helheten i styrningen via läroplanerna

3.2 Förslag och bedömningar om en ny läroplanshelhet för de obligatoriska skolformerna

Förslag: Var och en av de obligatoriska skolformerna ska ha en samlad läroplan. Läroplanerna ska innehålla inledande delar – värdegrund, uppdrag, mål och riktlinjer – samt timplan och kursplaner. I kursplanerna ska även betygs- och bedömningskriterier ingå. För att läroplanerna ska bidra till syftet med utbildningen och vara tydligt kunskapsinriktade behöver man välja ut vilka kunskaper som är tillförlitliga och mer beständiga i olika ämnen. Dessa kunskaper ska klart framgå av styrdokumentet. En central utgångspunkt är att grundläggande kunskaper och färdigheter ska betonas. Det ska finnas riktlinjer för undervisningens genomförande i läroplanernas inledande delar och undervisningsstrategier i kursplanerna. Dessa ska utgå från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Funktionsrätt Sverige tillstyrker förslaget. Vi är i grunden positiva till en förändring av läroplanerna som stärker betydelsen av faktakunskaper och grundläggande ämneskunskaper men vi håller inte med utredningen i vissa delar av problembeskrivningen samt förslag om försämrade skrivningar i skollagen bland annat rörande skolans kompensatoriska och främjande uppdrag, något vi återkommer till under 4.2.

4 Läroplanernas inledande delar

4.2 Förslag för att minska kraven på individualisering och anpassning samt stärka lärarnas roll

Förslag: Syftesparagrafen i skollagen (1 kap. 4 §) ska formuleras så att det framgår att utbildningen inom skolväsendet har till syfte att förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever. Definitionen av undervisning (1 kap. 3 §) ska också formuleras så att förmedling och förankring av kunskaper och värden framgår samt så att det tydliggörs att undervisningen bestäms och leds av lärarna. Den del av syftesparagrafen som handlar om att barn och elever ska ges stöd ska flyttas till skollagens tredje kapitel om barns och elevers utveckling mot målen. Den paragraf som gäller utformningen av utbildningen (1 kap. 5 §) ska formuleras så att det framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska hävda de grundläggande demokratiska värderingarna och främja de mänskliga rättigheterna.

Den del av paragrafen som handlar om att var och en som verkar inom utbildningen aktivt ska motverka alla former av kränkande behandling ska flyttas till skollagens sjätte kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, där den även kommer att omfatta annan skollagsreglerad verksamhet.

Den paragraf som gäller barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (3 kap. 2 §) ska ändras så att det framgår att alla barn och elever ska ges ledning och stimulans i utbildningen för att de ska kunna följa undervisningen och utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt. Vidare ska paragrafen ändras så att elever som har svårigheter att följa den ordinarie undervisningen

eller att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- eller ämnesplanerna ska ges stöd. Det ska också framgå att elever som lätt tillgodogör sig dessa kunskaper ska ges undervisning som syftar till fortsatt kunskapsutveckling.

Stöd i form av extra anpassningar som i dag ska ges inom ramen för den ordinarie undervisningen ska utgå. Den ordinarie undervisningen ska utformas för att förebygga stödbehov. Om läraren befarar att en elev inom den ordinarie undervisningen inte kommer att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- eller ämnesplanerna och som minst motsvarar godkända resultat eller godtagbara kunskaper ska eleven ges stödundervisning eller särskilt stöd.

Läraren ska bedöma om eleven ska ges stödundervisning eller anmäla till rektorn om elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. Stödundervisning ska även ges om läraren bedömer att den ordinarie undervisningen inte i tillräcklig utsträckning kan utformas för att tillgodose elevens behov utan att det får betydande påverkan på den ordinarie undervisningens kvalitet. Särskilt stöd ska vara möjligt både för elever som inte redan deltagit i stödundervisning och för elever där stödundervisningen inte har varit tillräcklig.

Funktionsrätt Sverige avstyrker de delar i förslaget som rör skollagen 1 kap 4 §, 1 kap 5 § och 3 kap 2 §. I övriga delar tillstyrker vi förslaget.

Utredningen resonerar kring att den ökade graden av individualisering har bidragit till mer individuellt arbete för eleven och mindre lärarledd undervisning, vilket vi håller med om. Vi delar också bilden av att många lärare själva i allt högre utsträckning får ta ansvar för extra anpassningar inom ramen för den egna undervisningen, vilket ju strider mot skollagens intentioner och skrivningar. Däremot blir vi bekymrade över vissa av de slutsatser utredningen drar samt förslag om försämrade skrivningar i skollagen.

Man skriver bland annat om överdrivna förväntningar och orealistiska krav när det gäller extra anpassningar. Skälet till att extra anpassningar inte fungerat som det var tänkt eller som det är formulerat i skollagen, beror inte på ökad individualisering. Det beror på en rad andra faktorer. På skolnivå beror det bland annat på hur rektor organiserar verksamheten, säkerställer rätt kompetens inom elevhälsan, och fördelar resurserna inom skolan. Det beror också på i vilken grad elevhälsan och lärarna samverkar, och allt större klasser. Det är tydligt uttryckt i skollagen att även extra anpassningar ska utformas i samråd med specialpedagogisk kompetens, men i den här diskussionen utelämnas elevhälsans roll helt. Ytterst handlar det förstås också om i vilken grad huvudmannen tillför tillräckliga resurser och ger rätt förutsättningar till rektorerna. Om skollagen inte efterlevs, kan man inte enkelt bortförklara det med att det beror på eleverna och ökad individualisering. Det är en mycket grund analys. Men

resonemanget följer ett tydligt mönster vi ser, att det är lättare att problematisera eleverna än att undersöka och ta tag i de omfattande bristerna på skol- och huvudmannivå som finns idag. Om huvudmän och rektorer inte arbetar utifrån skollagens intentioner kan man ju inte nu komma med efterhandskonstruktioner, och göra ändringar i skollagen som vi menar försämrar för barn och elever med funktionsnedsättning.

Vilken skillnad blir det i praktiken att ta bort skrivningen om extra anpassningar och ersätta den med en ny skrivning om att alla barn och elever ska ges ledning och stimulans i utbildningen för att de ska kunna följa undervisningen och utifrån egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt? Det blir möjligen en återgång till förhållandena som fanns före införandet om extra anpassningar. Skillnaden då vara dock ett synsätt att så många barn och elever som möjligt skulle kunna delta i den ordinarie undervisning, som en naturlig del av skolans kompensatoriska uppdrag. Det var aldrig meningen att lärare skulle lämnas ensamma med det uppdraget i klassrummet. För att arbetet med extra anpassningar ska fungera krävs självfallet en fungerande organisation där stöd och samverkan med elevhälsan är givet för lärare. En ny skrivning i skollagen, som ter sig ytterst diffus, kommer enligt vår mening inte att göra någon större skillnad. Vi ser det här förslaget, tillsammans med andra aktuella förslag, som en förskjutning bort från skolans grundläggande demokratiska och kompensatoriska uppdrag mot förslag som tydligt visar ut barn och elever som behöver anpassningar och stöd från klassrummet.

Vidare är syftet med förslaget att förtydliga lärares uppdrag, något som är efterfrågat och i grunden positivt. Men vad blir det för förändring i praktiken för lärare? En lärare ska fortfarande klara av att undervisa så att alla elever kan följa undervisningen och lära sig men det kanske bara är vissa barn och elever? Lärare uppger själva att det ofta handlar om att det inte finns andra resurser tillgängliga för barn och elever som behöver anpassningar och stöd. Det vore mer naturligt att rikta lampan mot hur elevhälsan används, och vilken tillgång man har till den. Likväl som att tillräckliga resurser finns. En bättre och mer konstruktiv lösning för att tillgodose alla elevers behov, menar vi, är generellt mindre klasser – en uppfattning som också lärare har. Det har också tagits upp i ett par andra utredningar som nu är ute på remiss: att vidare utreda om ett maxtak för antalet barn eller elever i klassrummet. Det är ett mer verkningsfullt förslag som bättre möjliggör för lärare att tillgodose barn och elevers behov i klassrummet. De här förslagen riskerar en

urholkning av skollagen när det gäller rätt till anpassningar och stöd för barn och elever med funktionsnedsättning, särskilt i den ordinarie undervisningen.

Vi är också kritiska till utredningens resonemang om överdiagnostisering. Om man utgår från skollagen, så är det behov som ska styra om man får stöd, inte om en elev har en diagnos eller inte. Här ligger inte heller problemet hos eleverna, utan i den uttolkning av skollagen när det gäller stöd som blivit allenarådande, trots den tydliga skrivningen, nämligen att man i vissa skolor lagt till ett krav på diagnos. För att komma till rätta med detta krävs andra lösningar till exempel säkerställd (statlig) finansiering för barn och elever i behov av stöd i skolan. För när det inte finns tillräckliga resurser är det stödet till barn och elever som behöver det som försvinner först.

Utredningen resonerar också om att undervisningen anpassas så att det ställs allt lägre krav, och att hjälpmedel av olika slag får en allt större plats i undervisningen och ställer det i relation till bristen på färdighetsträning. Vi är överens om att det är viktigt med tidig färdighetsträning i skolan men det är ytterst fördomsfullt att svepande hänvisa till att det beror på hjälpmedel av olika slag. Hjälpmedel är helt avgörande för en del barn och elever med funktionsnedsättning att över huvud taget klara sin skolgång.

Sammantaget utgör dessa skäl grunden till varför vi avstyrker förslagen om ändringar i skrivningarna i skollagen som rör 1 kap 4 §, 1 kap 5 § och 3 kap 2 §. Förändringarna strider mot Barnkonventionen, Funktionsrättskonventionen och FN:s globala mål om en inkluderande och tillgänglig utbildning för barn och elever med funktionsnedsättning. Vidare rimmar förslagen illa mot det nationella funktionshinderpolitiska målet där offentliga verksamheter – inbegripet skolväsendet – ska undanröja befintliga hinder för tillgänglighet, ge individuella stöd och lösningar för individens självständighet, och arbeta för att förebygga och motverka diskriminering.

5 Principer och riktlinjer för kursplaner

1. Tillägg om psykisk hälsa i kursplanen

Vi vill göra ett tilläggsförslag om undervisning i psykisk hälsa. Förslaget lyder: "Kunskaper och färdigheter om psykisk hälsa ska skrivas in tydligare i kursplanen för de obligatoriska skolformerna,

från förskoleklass till och med högstadiet. Skrivningarna ska stärkas inom befintliga ämnen idrott och hälsa samt biologi. I framtagandet av nya kursplaner ska det analyseras och övervägas om relaterade skrivningar även ska skrivas in tydligare i andra kursplaner, som ämnena svenska, samhällskunskap samt hem- och konsumentkunskap.” Målet är att psykisk hälsa ska bli lika tydligt framskrivet i skolans kursplan som fysisk och sexuell hälsa. För källor och mer information, se remissvar från initiativet Psykisk hälsa på schemat.

5.2 Förslag om principer och riktlinjer för nya kursplaner för de obligatoriska skolformerna

Förslag: Nedanstående principer ska ligga till grund för de nya kursplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan, och utgöra utgångspunkter för framtagandet av kursplanerna.

- Kursplanerna ska kännetecknas av en fast kunskapsinriktning. I samtliga ämnen ska vikten av grundläggande kunskaper och färdigheter betonas. Betoningen ska vara starkast i de tidiga årskurserna.
- Varje kursplan ska på ett samlat sätt ange vad som ska behandlas i undervisningen, vad det är meningen att eleverna ska lära sig och när det är meningen att de ska göra det. Dessa beskrivningar ska vara så precisa och konkreta som möjligt och gälla för varje stadium och i förekommande fall årskurs. Kursplanerna ska hjälpa lärarna att prioritera så att det viktigaste ges mest utrymme i undervisningen. Beskrivningarna av det som ska ingå i undervisningen ska vara anpassade till de ramar som ges av timplanen.
- Beskrivningarna av vad undervisningen ska behandla och vad det är meningen att eleverna ska lära sig ska utgå från begreppen kunskaper, färdigheter och förhållningssätt. Tyngdpunkterna mellan dessa behöver skilja sig åt för ämnen och stadier.
- Språket i kursplanerna ska vara ämnesspecifikt och termer som är vedertagna, accepterade och vetenskapligt underbyggda ska användas i så hög utsträckning som möjligt.
- Kursplanerna ska ge lärarna stöd för undervisningens genomförande inom varje stadium och i förekommande fall årskurs.
- Kursplanerna ska ha en uttrycklig, väl synlig och ämnesförankrad progression mellan varje stadium och i förekommande fall mellan årskurser.
- Kursplanernas nivå avseende det som ska behandlas i undervisningen och det som det är meningen att eleverna ska lära sig ska anpassas till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar. Varje kursplan ska ge information om hur ämnet och ämnesundervisningen bidrar till de övergripande målen i läroplanens inledande delar.
- Varje del i kursplanestrukturen ska utformas för att fungera så väl som möjligt i förhållande till något eller några av momenten planering, genomförande och uppföljning av undervisningen samt bedömning och betygssättning.
- Kursplanerna ska betona undervisning och lärande före bedömning och betygssättning. Målen för undervisningen ska knytas starkare till ämnesinnehållet. Nedanstående riktlinjer ska styra arbetet med att ta fram nya kursplaner för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan.
- Ämnesspecifika instruktioner ska utarbetas som en förberedelse inför kursplanearbetet.

- Arbetsprocessen ska vara transparent och därmed beskrivas och dokumenteras.
- Kompetensprofiler ska tas fram för olika personalkategorier som ska involveras i arbetet.
- Utprövningar av utkast ska göras med lärare och med forskare från olika relevanta vetenskapliga discipliner.
- Kursplanearbetet ska följas upp löpande under arbetets gång.

Funktionsrätt Sverige tillstyrker förslaget.

5.3 Förslag om ändringar i skollagen och skolförordningen när det gäller betygssättning

Förslag: Skollagen och skolförordningen ska omformuleras så att det inte längre anges att betygs- och bedömningskriterier ska uppfyllas. I stället ska formuleringar om att eleven ska tillgodogöra sig kunskaper införas. Undantagsbestämmelsen i skollagen – att det vid betygssättningen får bortses från enstaka delar av betygskriterierna om det finns särskilda skäl – ska omformuleras så att det får bortses från enstaka delar av mål och innehåll.

Funktionsrätt Sverige tillstyrker förslaget.

5.4 Förslag om en ny struktur för kursplanerna för de obligatoriska skolformerna

Förslag: Nedanstående struktur ska gälla för nya kursplaner för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Kursplanestrukturen ska regleras i skollagen.

- Syfte
 - Ämnets bidrag till skolans mål
 - Mål och innehåll
 - Undervisningsstrategier
 - Betygs- och bedömningskriterier
- Betygskriterier ska finnas för betygen A–F. Betygskriterierna är för betyget
- A: Utmärkta kunskaper
 - B: Mycket goda kunskaper
 - C: Goda kunskaper
 - D: Mer än godtagbara kunskaper
 - E: Godtagbara kunskaper
 - F: Mindre än godtagbara kunskaper.

Sammantagen bedömning ska gälla för samtliga betygssteg. Bedömningskriterier ska gälla för de årskurser där betyg inte sätts. De anger elevens kunskaper i relation till ämnets mål och innehåll. Bedömningskriterierna är

- Godtagbara kunskaper
- Ännu inte godtagbara kunskaper.

Funktionsrätt Sverige tillstyrker förslaget.

8 Digitalisering

Vi är kritiska till att regeringen inte gått vidare med en digitaliseringsstrategi för skolan. Utredningen tar i inledningen upp några utvalda synpunkter från de remissvar som inkom inför

framtagandet av en ny digitaliseringsstrategi, vilken aldrig blev verklighet. Vi framförde också en del synpunkter i vårt remissvar⁵, bland annat rörande bristen på ett funktionsrättsperspektiv, att det saknades en analys utifrån de behov barn och elever med funktionsnedsättning. Men vi tycker det är oerhört viktigt att det finns en digital strategi för svensk skola. Nu landar digitaliseringsfrågan i formuleringar i läroplaner och kursplaner, som förmodat kommer ligga där under lång tid framåt i jämförelse med en strategi, vilken uppdateras regelbundet. Det är inte en optimal lösning då utvecklingen går väldigt snabbt framåt inom digitalisering och AI.

I stället för en strategi ser vi nu restriktiva och ibland mycket konkreta förslag om hur användningen av digitala verktyg i olika årskurser och stadier. Risken finns att dessa formuleringar är inaktuella innan de ens är i kraft. Vi ser ingen motsättning mellan skärm och pärm, något som regeringen tydligt uttryckt är ett problem. Vi ser snarare att både skärm och pärm behövs. Sverige behöver både läsande barn och elever likväl som digitalt kloka och tänkande elever. Ett sådant synsätt främjas av en gemensam digital strategi som löpande uppdateras.

Konsekvenser

Vi anser att utredningens konsekvensanalys när det gäller barn och elever med funktionsnedsättning inte är tillräcklig. Det är tydligt att vi har en annan åsikt än utredningen om hur förslagen kan komma att påverka den målgrupp vi representerar, vilket framgår i vårt inledande resonemang samt under 4.2 Förslag för att minska kraven på individualisering och anpassning samt stärka lärarnas roll.

Med vänlig hälsning
Funktionsrätt Sverige

Nicklas Mårtensson
Ordförande

⁵ <https://funktionsratt.se/vi-paverkar/remisser/svar-statens-skolverks-forslag-till-nationell-digitaliseringsstrategi-for-skolverket-2023-2027/>